

Pasningsvejledning for Axolotl

Foto: Rune Midtgaard.

Videnskabeligt navn: *Ambystoma mexicanum* (tidligere *Siredon mexicanum*)

Dansk navn: Axolotl

Udseende: En ret stor, robust salamander med en længde på 20-25 cm. Hovedet er ret kort og højt med små øjne. På hver side af hovedet er der store, buskede, udvendige gæller. Kroppen er kompakt og robust med rækker af tydelige furer på hver side. Halen er kraftig og udgør lidt mindre end halvdelen af kropslængden. Rygfinnen begynder forrest på ryggen og fortsætter direkte over i en høj halefinne.

Den vilde axolotl er mørkegrå med små sorte prikker. Der er dog fremavlet en række farvevarianter, som ofte er mere almindelige i handlen end den grå vilde axolotl. Mest almindelig er en hvid, delvis albinovariant med sorte øjne og røde gæller. Også en brun, kobberfarvet variant er ret almindelig.

Hos axolotlen kan hannen kendes fra hunnen på sin mere opsvulmede kloak. Denne kønsforskel er særlig tydelig i yngletiden.

Axolotlen kan næppe forveksles med nogen af de salamandre, som er almindelige i fangenskab, og som regelmæssig ses hos dyrehandlere.

Udbredelse i naturen: Findes i dag kun i Xochimilco lige syd for Mexico City.

Biologi: Axolotlen fandtes tidligere i de to store søer Xochimilco og Chalco, som lå syd for, hvor Mexico City ligger i dag. Her blev axolotlen fisket og spist af de lokale, og den var et almindeligt syn på markedet i Xochimilco. Som følge af dræning og Mexico Citys enorme behov for drikkevand er Chalco i dag udtørret og Xochimilco reduceret til et netværk af kanaler. Axolotlen overlever stadig i Xochimilcos kanaler, men er gået voldsomt tilbage. Forurening, overfiskning og udsætning af fremmede fiskearter i kanalerne er hovedårsagerne til artens tilbagegang. De axolotler, som ses hos dyrehandlere og opdrættere, er alle opdrættet i fangenskab i mange generationer.

Hold i terrarium: Axolotler holdes bedst i store beplantede akvarier. Et bundareal på 70 x 30 cm er minimum til et par. Det svarer nogenlunde til et standardakvarium på 85 liter. Vil man holde flere axolotler sammen skal akvariet være tilsvarende større.

Akvariet indrettes med et bundlag af fint grus uden skarpe kanter. Når axolotlerne æder, sluger de også en del grus, og skarpkantet, groft grus kan sætte sig fast i fordøjelsessystemet og i værste fald slå axolotlen ihjel. Bundlag kan også udelades helt. Skjulesteder som store sten, trærødder eller store rør af keramik, som for eksempel bruges til store maller, giver axolotler tryghed og må ikke mangle. Planter pynter også i akvariet, de giver axolotlerne yderligere skjulesteder og er med til at holde vandet rent. Desuden vil axolotlerne bruge dem til at lægge æg på. Planter som *Vallisneria*, *Rotala*, hornblad, argentinsk vandpest og *Najas* er alle meget velegnede, hurtigvoksende arter til axolotlakvariet. De to førstnævnte skal plantes i bundlaget. Resten kan man lade flyde frit i vandet.

Temperaturen bør ligge på 20-24 °C om sommeren og 10-16 °C om vinteren. Årstidsforskellen er med til at få salamandrene i ynglestemning om foråret og vil gavne deres generelle velbefindende.

Akvariet bør belyses mindst 10 timer om dagen. Her kan man med fordel benytte lysstofrør eller energisparepærer. Desuden bør akvariet have en eller anden form for filtrering. Axolotler sviner meget, og et filter vil være med til at holde vandet klart og fjerne de værste affaldsstoffer. Vælg så stort et filter som muligt, men sørg for, at der ikke kommer alt for meget vandbevægelse – axolotler er ikke de bedste svømmere. Bemærk at selv om man har et filter, skal der stadig skiftes ca. 1/3 af vandet hver anden uge.

Foder: Axolotler er grådige og lette at fodre. De æder frostfoder (særligt frosne røde myggelarver) med stor begejstring. Levende foder som regnorm, småfisk og forskellige vandinsekter bør heller ikke mangle. Derudover kan man få dem til at æde forskellige former for tørfoder, for eksempel pillefoder til akvariefisk og særlige axolotlpiller. Tørfoder sviner dog meget. Voksne dyr skal normalt fodres hver anden til tredje dag, unger oftere.

Hold med andre dyr: Axolotler bør ikke holdes sammen med andre dyr.

Adfærd: Generelt er axolotler fredelige over for hinanden, og så længe akvariet er stort nok, kan man sagtens holde flere sammen. Af og til kan de dog komme til skærmydsler under fodringen, og bliver en axolotl slemt forbit, bør den isoleres, indtil sårene er lægt. Bemærk at tæer, ben, halespidser og gæller, som bliver bidt af, som regel vil vokse ud igen.

Giftighed: Axolotlen er ugiftig over for mennesker.

Levealder: Man ved ikke, hvor gamle axolotler bliver i naturen, men i fangenskab bliver de normalt 10-15 år. I særlige tilfælde kan axolotlen blive helt op til 25 år gammel.

Sygdomstegn: En sund axolotl skal have klare øjne, en rund mave og må ikke have åbne sår. Manglende tæer eller halespids er ikke nødvendigvis et sygdomstegn, men sårene skal være helede, og man må ikke kunne se gråhvide belægninger eller svampetråde. Hvide og orange axolotler skal have røde gæller.

Lovgivning: IUCN klassificerer axolotlen som kritisk truet (CR). Den er totalfredet i Mexico og er på CITES liste 2 (Appendiks II). Man behøver ingen tilladelser for at holde axolotler i fangenskab, så længe der er tale om opdrætsdyr.

Frøgruppen
www.nhf.dk/dartfrog

Denne pasningsvejledning er for hold af padder som hobbydyr. Disse padder kan også holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning.

Ver. 1 2008/9 Tomas Bille.